

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om skatteuppbörd**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändringar i lagen om skatteuppbörd, i vilken stadgas om det ansvar som en bolagsman i ett öppet bolag eller i ett kommanditbolag samt en delägare i ett dödsbo eller i en samfällid förman har för den skatt som påförts bolaget, dödsboet eller den samfällida förmanen. I lagen föreslås stadganden om ett konkursbos ansvar för den fastighetsskatt som påförts en fastighet som hör till boets tillgångar samt om det ansvar ett bolag eller annat samfund som skall bildas har för den fastighetsskatt för en fastighet som anskaffats i samfundets namn som skall betalas

för det år då samfundet registreras. I propositionen föreslås också att ett aktiebolag och ett andelslag skall svara för de skatter och avgifter som för sådan verksamhet som bedrivits före registreringen påförts dem som handlat för aktiebolagets eller andelslagets räkning. Det föreslås dessutom att tidpunkten för slutredovisningen av skattemedel skjuts fram med ett år.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Ansvar för skatten

Nuläge

Den skattskyldige svarar i allmänhet ensam för sin skatteskuld. Med stöd av specialstadganden kan ansvaret för skatten dock överföras också på andra än den skattskyldige. Skattemyndigheten realiserar ansvaret för skatten antingen i administrativ ordning vid påförande av skatten eller senare under de förutskattningar som nämns i lag.

Stadganden som gäller ansvaret för skatten ingår i beskattningslagen (482/58), lagen om forskottsuppbörd (418/59), omsättningsskattelagen (559/91), mervärdesskattelagen (1501/93), lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (627/78), lagen om källskatt på ränteinkomst (1341/90), lagen

om gottgörelse för bolagsskatt (1232/88) samt fastighetsskattelagen (654/92). Med stöd av beskattningslagen ansvarar en sammanslutning för den skatt som påförs en delägare på grundval av sammanslutningens inkomst och förmögenhet, en delägare i samfällid skog ansvarar till den del som motsvarar hans andel för skatt som den samfällida skogen skall betala och en delägare i ett dödsbo som beskattas såsom särskild skattskyldig ansvarar för skatt på boets inkomst och förmögenhet. Vid mervärdesbeskattningen är delägarna i en sammanslutning, bolagsmännen i ett öppet bolag och de ansvariga bolagsmännen i ett kommanditbolag utöver den skattskyldige ansvariga för betalningen av skatten.

Ansvar för fastighetsskatten. Om ansvar för skatten vid fastighetsbeskattningen gäller i tillämpliga delar vad som i 3 och 4 §§ beskattningslagen stadgas om ansvaret för de skatter som avses i beskattningslagen. Med stöd av

36 § 2 mom. (1589/92) fastighetsskattelagen är dessutom en fastighets nya ägare ansvarig för den fastighetsskatt som debiterats och inte betalas det år ägarbytet sker, om äganderätten till fastigheten har övergått på basis av avtal.

När fastighetsskattelagen stiftades var avsikten den att ansvaret för skatten när det gäller personbolag skulle bestämmas enligt 3 § beskattningsslagen. I anslutning till revideringen av beskattningen av kapitalinkomster och företagsbeskattningen, som trädde i kraft vid ingången av 1993, ändrades regleringen av personbolags skatteansvar i beskattningsslagen. Detta ledde till att regleringen av skatteansvaret i personbolag blev ofullständig när det gäller fastighetsskatten.

Ett konkursbos ansvar för fastighetsskatten för en fastighet som hör till konkursboets tillgångar har inte reglerats med stadganden i någon skattelag. Fastighetsskatt som har påförts för det år då konkursen inträffade är en fordran som skall bevakas vid konkursen. Frågan om vilken ställning den fastighetsskatt har som för åren efter det då konkursen inträffade debiteras för en fastighet ger rum för tolkningar. Skatten kan betraktas antingen som konkursboets masskuld eller som konkursgäldenärens skatt för vilken han svarar med de medel han fått efter det konkursen inträffade. En ny skuld som har uppkommit efter det att konkursen inträffade har praktiskt betydelse för gäldenären endast när fysiska personer gör konkurs, eftersom en juridisk person vanligen upplöses vid konkursen.

Med stöd av gällande stadganden kan fastighetsskatten för en fastighet som har anskaffats för ett sådant bolags eller samfundets räkning som skall bildas inte indrivnas direkt hos bolaget eller samfundet efter det att det har registrerats. Detta försvårar indrivningen av skatten och situationen kan anses otillfredsställande, eftersom fastigheten har anskaffats och kommer att registreras i det nya bolagets eller samfundets namn.

En bolagsmans ansvar för förskottsinnehållningar och arbetsgivares socialskyddsavgift i ett personbolag. Med stöd av stadgandena i skattelagarna kan ansvaret för sådana förskottsinnehållningar och arbetsgivares socialskyddsavgifter som ett öppet bolag eller kommanditbolag inte har redovisat inte påföras en bolagsman i det öppna bolaget eller en ansvarig bolagsman i kommanditbolaget. Den inkomst som fastställs för ett öppet bolag eller ett

kommanditbolag fördelas däremot direkt på samfundets delägare och beskattas som deras inkomst. Ansvaret för ett bolags förskottsinnehållningar och arbetsgivarprestationer har kunnat realiserats genom att talan som baserar sig på lagen om öppna bolag och kommanditbolag (389/88) har väckts vid allmän underrätt. Detta är emellertid ett långsamt och med tanke på användningen av indrivningsresurserna oekonomiskt förfarande.

Ett aktiebolags och ett andelslags ansvar för skatt som påförts dem som handlat för aktiebolagets eller andelslagets räkning. Enligt aktiebolagslagen (734/78) övergår ansvaret för en förpliktelse som följer av stiftelseurkunden eller uppkommit efter den konstituerande stämman på bolaget sedan det registrerats. Enligt lagen om andelslag (247/54) övergår ansvaret för en förbindelse som ingåtts i andelslagets namn innan det har registrerats på andelslaget, förutsatt att andelslaget inom tre månader från registreringen förbundit sig att svara för förbindelsen. I skattelagstiftningen finns inget stadgande om ett aktiebolags eller ett andelslags ansvar för skatter som påförts för samfundets verksamhet före registreringen. Fastän ett samfund civilrättsligt sett ansvarar för förpliktelser som uppkommit och skatter som påförts före registreringen, kan skatterna inte indrivnas direkt hos samfundet. Realiseringen av ansvaret förutsätter att talan väcks vid underrätten. Detta är ett långsamt och med tanke på användningen av indrivningsresurserna oändamålsenligt förfarande.

Föreslagna ändringar

Det föreslås att till lagen om skatteuppbörd fogas ett nytt 1 b kap., i vilket stadgas om ansvar för skatten. Enligt förslaget skall ansvaret för skatten kunna påföras en bolagsman i ett öppet bolag, en ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag, en delägare i ett dödsbo och en delägare i en samfällid förmån då beskattningen av personbolaget, dödsboet eller den samfällida förmånen verkställs. Ansvaret för skatten skall kunna fastställas redan då beskattningen verkställs, varvid väckande av onödiga ansvarstalan vid domstol kan undvikas.

I det föreslagna 1 b kap. stadgas också om ett konkursbos ansvar för den fastighetsskatt för en fastighet som hör till boet som skall betalas för de år som följer på det då konkur-

sen inträffade samt om det ansvar ett bolag eller annat samfund som skall bildas har för den fastighetsskatt för en fastighet som anskaffats för dess räkning som skall betalas för det år då den juridiska personen registreras.

Det föreslås dessutom att ett aktiebolag eller ett andelslag skall ansvara för de skatter, avgifter och andra prestationer som för verksamhet som bedrivits innan den juridiska personen registrerats påförs dem som handlat för dess räkning.

De föreslagna stadgandena skall tillämpas i andra hand, dvs. då något annat inte stadgas om ansvarsplikt i respektive skattelag.

1.2. Slutredovisning

Nuläge

Slutredovisningen till skattetagaren enligt 18 a § lagen om skatteuppbörd görs när den ordinarie slutliga skatten för ett skatteår har preskriberats efter det fem år har förflutit från det år under vilket debiteringen verkställdes. Vid slutredovisningen behandlas de skatter som influtit fram till utgången av preskriptionsåret och som har redovisats senast i januari följande år. Likaså klarläggs skattetagarvis de skatter som avskrivits såsom preskriberade och som inte har influtit till skattetagarnas godo. De belopp som inte har influtit skall belasta skattetagarna.

Föreslagen ändring

Kommissionen för redovisning av skatteintäkterna föreslog i sitt betänkande (kommittébetänkande 1991:22) att tidpunkten för slutre-

dovisningen skjuts fram. I enlighet med kommitténs förslag föreslås det att tidpunkten för verkställande av slutredovisningen skjuts fram med ett år. En stor del av de skatter och avgifter som inte har influtit och som behandlas vid slutredovisningen är sådana som har debiterats året före slutredovisningen. I allmänhet betalas dessa skatter först under det år som följer efter debiteringen. Om slutredovisningen görs ett år senare än för närvarande minskar beloppet av de skatter som inte har influtit och som skall behandlas och klarläggas vid slutredovisningen. En senarelagd slutredovisning förenklar och minskar det administrativa förfarandet vid slutredovisningen. En senareläggning av tidpunkten gör inte intrång i skattetagarnas intressen, utan tidigarelägger redovisningen av de belopp som inflyter till godo för dem.

2. Propositionens verkningar

De föreslagna ändringarna gällande ansvaret för skatten påskyndar indrivningsförfarandet och rationaliserar användningen av indrivningsresurserna.

Revideringen av de stadganden som gäller slutredovisningen medför inbesparingar i personal- och apparatkostnaderna.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet på basis av skattestyrelsens förslag. Den föreslagna ändringen av slutredovisningen baserar sig på det förslag som Kommissionen för redovisning av skatteintäkterna har framställt.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

1 b kap. Ansvar för skatt

4 d §. I paragrafens 1 mom. föreslås ett stadgande om ansvar för skatt. I momentet föreslås stadgat att en bolagsman i ett öppet

bolag, en ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag samt en delägare i ett dödsbo och i en samfällid förmån skall svara för betalningen av de skatter, avgifter och andra prestationer som uppbärs hos den skatt- eller betalningsskyldige. I fråga om en bolagsman i ett personbolag omfattar ansvaret i praktiken förhandsinnehåll-

ningar och arbetsgivarens socialskyddsavgifter samt fastighetsskatt som har debiterats bolaget. För skatten på ett personbolags inkomster svarar bolagsmännen redan direkt, eftersom sammanslutningens intäkter fördelas på delägarna och beskattas som deras inkomst.

I fråga om ett dödsbo som beskattas som särskilt skattskyldig och en samfälld förmån enligt 5 § inkomstskattelagen (1535/92) skall stadgandet tillämpas t.ex. på skatter som påförs enligt beskattningslagen, förskott, förskottsinnehållningar och arbetsgivarens socialskyddsavgifter, fastighetsskatt samt på ett dödsbos omsättningsskatt och mervärdesskatt.

I paragrafens 2 mom. föreslås stadgat om ett konkursbos ansvar för den fastighetsskatt som för åren efter det då konkursen inträffade påförs en fastighet som hör till konkursboet. I 3 mom. stadgas om ansvaret för fastighetsskatten då fastigheten har anskaffats för ett sådant bolags eller annat samfunds räkning som ännu inte har bildats. Enligt förslaget skall en juridisk person som skall bildas svara för fastighetsskatten för det år då bolaget eller samfundet registreras.

I paragrafens 4 mom. föreslås stadgat om ett aktiebolags eller ett andelslags ansvar för skatter, avgifter och andra prestationer som för verksamhet som bedrivits före registreringen har påförts dem som handlat för aktiebolagets eller andelslagets räkning. Stadgandet skall tillämpas t.ex. på förskottsinnehållningar och arbetsgivarens socialskyddsavgifter samt omsättningsskatt och mervärdesskatt som har debiterats dem som handlat för samfundets räkning. När det gäller arbetsgivarprestationerna är en förutsättning för påförandet av ansvar att de delägare som bildat samfundet eller medlemmarna i styrelsen efter den konstituerande stämman har handlat som arbetsgivare för samfundets räkning innan det registrerades.

Enligt det föreslagna 5 mom. skall ansvarsstadgandena i paragrafen tillämpas endast då något annat inte stadgas om ansvarsplikt i respektive skattelag.

4 e §. I paragrafen föreslås stadgat om förfarandet vid påförande av ansvar. Enligt 1 mom. skall skatter, avgifter och andra prestationer påföras den skatt- eller betalningsskyldige och de för dem ansvariga personerna solidariskt. De ansvariga personerna skall antecknas i skatte- eller debiteringsbeslutet eller på debetsedeln eller inbetalningskortet. Uppgif-

terna om anteckningarna om ansvar förvaras i länsskatteverket.

I paragrafens 2 mom. stadgas om förfarandet i sådana fall då påförandet av ansvar inte har skett när skatte- eller debiteringsbeslutet fattas. Då skall länsskatteverket, efter att ha hört den ansvarsskyldige, fatta ett särskilt beslut om påförande av ansvaret.

I paragrafens 3 mom. föreslås stadgat om rättelse av och sökande av ändring i ett ärende som gäller påförande av ansvar. Vid rättelse och ändringssökande skall iakttas vad som i respektive skattelag stadgas om rättelse och ändringssökande. Då ett särskilt beslut om påförande av ansvaret har fattats, kan ändring i detta beslut dock sökas hos länsrätten inom 60 dagar från delfäendet, om inte tiden för sökande av ändring enligt respektive skattelag är längre. Den tid under vilken den som företräder skattetagaren kan söka ändring skall vara 30 dagar från det beslutet fattades.

Enligt det föreslagna 4 mom. skall procedurstadgandet i respektive skattelag i första hand följas vid påförandet av ansvar, även om påförandet av ansvar baserar sig på 4 d §.

18 a §. Tidpunkten för den slutredovisning som nämns i denna paragraf skall enligt förslaget bestämmas på basis av utgången av beskattningsåret i stället för debiteringsåret som för närvarande. Den terminologiska ändringen hänför sig till definitionen av begreppet beskattningsår i beskattningslagen. Det föreslås att slutredovisningen skall göras ett år senare än för närvarande, dvs. efter det sex år förflutit från utgången av beskattningsåret. I slutredovisningen kan då också de belopp som influtit i skatter som debiterats det sista året av efterbeskattningstiden beaktas, varvid de transaktioner och influtna skattebelopp som skall behandlas vid efterredovisningen minskar betydligt. Under slutredovisningsåret enligt den gällande lagen görs en rättelseredovisning. Den föreslagna ändringen tidigarelägger redovisningen av efterbeskattningen till skattetagarna och förenklar samtidigt det administrativa verkställandet av slutredovisningen.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Lagens 18 a §, som gäller slutredovisning,

skall dock första gången tillämpas på redovisningar för skatteåret 1988.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om skatteuppbörd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 18 a § 1 mom. lagen den 11 augusti 1978 om skatteuppbörd (611/8), sådant det lyder i lag av den 10 januari 1986 (13/86), samt fogas till lagen ett nytt 1 b kap. som följer:

1 b kap.

Ansvar för skatt

4 d §

För skatter, avgifter och andra prestationer som uppbärs hos en skatt- eller betalningsskyldig med stöd av denna lag skall följande personer ansvara som för egen skatt:

- 1) bolagsman i öppet bolag,
- 2) ansvarig bolagsman i kommanditbolag,
- 3) delägare i dödsbo och
- 4) delägare i samfälld förmån.

Ett konkursbo svarar för den fastighetsskatt som för åren efter det år då konkursen inleddes påförts en fastighet som hör till konkursboets tillgångar.

Om en fastighet har skaffats för ett bolags eller annat sådant samfunds räkning som ännu inte har bildats, ansvarar bolaget eller samfundet för den fastighetsskatt som påförts fastigheten för det år då bolaget eller samfundet har införts i registret.

Ett aktiebolag eller andelslag ansvarar som för egen skatt för skatter, avgifter och andra prestationer vilka för verksamhet som bedrivits före registreringen har påförts dem som handlat för aktiebolagets eller andelslagets räkning.

Ansvarsstadgandena i 1—4 mom. tillämpas om något annat inte stadgas om ansvar på något annat ställe i skattelagstiftningen.

4 e §

Skatter, avgifter och andra prestationer skall påföras den skatt- eller betalningsskyldige och de för dem ansvariga personerna solidariskt. De ansvariga personerna skall antecknas i

länskatteverkets skatte- eller debiteringsbeslut eller på debetsedeln eller inbetalningskortet.

Har en i 1 mom. avsedd anteckning om ansvaret inte gjorts, skall länskatteverket i mån av möjlighet höra den som skall påföras ansvaret och fatta ett särskilt beslut om att han skall åläggas ansvaret för betalningen av skatt, avgifter eller andra prestationer solidariskt med den skatt- eller betalningsskyldige.

Om rättelse av påförande av ansvar enligt 1 mom. och om sökande av ändring gäller vad som på något annat ställe i skattelagstiftningen stadgas om rättelse och ändringssökande. I beslut om påförande av ansvar enligt 2 mom. får dock ändring alltid sökas hos länsrätten inom 60 dagar från delfäendet av beslutet. Vid sökande av ändring för skattetagarens räkning är tiden dock 30 dagar från det beslutet fattades.

Om ett sådant stadgande om förfarandet vid påförande av ansvar som avviker från denna paragraf ingår på något annat ställe i skattelagstiftningen, skall detta stadgande tillämpas i stället för denna paragraf.

18 a §

Efter det sex år förflutit från utgången av beskattningsåret och av det motsvarande år då skogsvårdsavgift har debiterats upphör den månatliga redovisningen av skatter och skogsvårdsavgift, och till skattetagarna lämnas en särskild redovisning (*slutredovisning*). För året före slutredovisningen uppgörs ingen rättelse-redovisning.

Denna lag träder i kraft den 1994. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Lagens 18 a § tillämpas första gången på redovisningar för skatteåret 1988.

Helsingfors den 19 augusti 1994

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Finansminister *Iiro Viinanen*

Lag

om ändring av lagen om skatteuppbörd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 18 a § 1 mom. lagen den 11 augusti 1978 om skatteuppbörd (611/78), sådant det lyder
i lag av den 10 januari 1986 (13/86), samt
fogas till lagen ett nytt 1 b kap. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 b kap.

Ansvar för skatt

4 d §

För skatter, avgifter och andra prestationer som uppbärs hos en skatt- eller betalningsskyldig med stöd av denna lag skall följande personer ansvara som för egen skatt:

- 1) bolagsman i öppet bolag,
- 2) ansvarig bolagsman i kommanditbolag,
- 3) delägare i dödsbo och
- 4) delägare i samfällid förman.

Ett konkursbo svarar för den fastighetsskatt som för ären efter det år då konkursen inleddes påförts en fastighet som hör till konkursboets tillgångar.

Om en fastighet har skaffats för ett bolags eller annat sådant samfunds räkning som ännu inte har bildats, ansvarar bolaget eller samfundet för den fastighetsskatt som påförts fastigheten för det år då bolaget eller samfundet har införts i registret.

Ett aktiebolag eller andelslag ansvarar som för egen skatt för skatter, avgifter och andra prestationer vilka för verksamhet som bedrivits före registreringen har påförts dem som handlat för aktiebolagets eller andelslagets räkning.

Ansvarsstadgandena i 1—4 mom. tillämpas om något annat inte stadgas om ansvar på något annat ställe i skattelagstiftningen.

4 e §

Skatter, avgifter och andra prestationer skall påföras den skatt- eller betalningsskyldige och de för dem ansvariga personerna solidariskt. De

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ansvariga personerna skall antecknas i länsskatteverkets skatte- eller debiteringsbeslut eller på debetsedeln eller inbetalningskortet.

Har en i 1 mom. avsedd anteckning om ansvaret inte gjorts, skall länsskatteverket i mån av möjlighet höra den som skall påföras ansvaret och fatta ett särskilt beslut om att han skall åläggas ansvaret för betalningen av skatt, avgifter eller andra prestationer solidariskt med den skatt- eller betalningsskyldige.

Om rättelse av påförande av ansvar enligt 1 mom. och om sökande av ändring gäller vad som på något annat ställe i skattelagstiftningen stadgas om rättelse och ändringsökande. I beslut om påförande av ansvar enligt 2 mom. får dock ändring alltid sökas hos länsrätten inom 60 dagar från delfäendet av beslutet. Vid sökande av ändring för skattetagarens räkning är tiden dock 30 dagar från det beslutet fattades.

Om ett sådant stadgande om förfarandet vid påförande av ansvar som avviker från denna paragraf ingår på något annat ställe i skattelagstiftningen, skall detta stadgande tillämpas i stället för denna paragraf.

18 a §

Efter det fem år förflutit från ingången av det år, som följer på det under vilket debiteringen av den i beskattningslagen nämnda regelmässiga slutliga skatten och i samband därmed debiterad skogsvårdsavgift har verkställt, lämnas skattetagarna en särskild redovisning (*slutredovisning*). För året före slutredovisningen uppgörs ingen rättelseredovisning.

18 a §

Efter det sex år förflutit från utgången av beskattningsåret och av det motsvarande år då skogsvårdsavgift har debiterats upphör den månatliga redovisningen av skatter och skogsvårdsavgift, och till skattetagarna lämnas en särskild redovisning (*slutredovisning*). För året före slutredovisningen uppgörs ingen rättelseredovisning.

Denna lag träder i kraft den
1994.

Lagens 18 a § tillämpas första gången på redovisningar för skatteåret 1988.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.